

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอนะ

การวิจัยเรื่อง "การยอมรับระเบียบกฎเกณฑ์ของโรงเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา" สรุปผลได้ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการยอมรับระเบียบกฎเกณฑ์ของโรงเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชายและหญิงที่กำลังศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2530 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 582 คน และครูจากโรงเรียนที่มีนักเรียน เป็นตัวอย่างประชากร จำนวน 54 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถามความคิดเห็นและการปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ของโรงเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ

ระเบียบกฎเกณฑ์ในด้านการปกครอง มี 15 ข้อ ตั้งแต่ลำดับข้อ 1-15

ระเบียบกฎเกณฑ์ในด้านสังคม มี 10 ข้อ ตั้งแต่ลำดับข้อ 16-25

ระเบียบกฎเกณฑ์ด้านการเรียนการสอนในห้องเรียนมี 10 ข้อ ตั้งแต่ลำดับ

2.2 แบบสัมภาษณ์

2.2.1 แบบสัมภาษณ์นักเรียนเกี่ยวกับระเบียบกฎเกณฑ์ของโรงเรียน

2.2.2 แบบสัมภาษณ์ในเรื่องพฤติกรรมที่นักเรียนประพฤติปฏิบัติเกี่ยวกับ

ระเบียบกฎเกณฑ์ของโรงเรียน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ดังนี้

3.1 แจกแบบสอบถามให้นักเรียนตอบแล้วเก็บได้จำนวน 582 ฉบับ จากตัวอย่างประชากรนักเรียน 615 คน คิดเป็นร้อยละ 94.63

3.2 สัมภาษณ์นักเรียน 116 คน จากตัวอย่างประชากรที่ตอบแบบสอบถาม คิดเป็นร้อยละ 20

3.3 สัมภาษณ์ครู จำนวน 54 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

4.1 สถานภาพส่วนตัวของนักเรียนและของครู ความคิดเห็นเกี่ยวกับระเบียบกฎเกณฑ์ของโรงเรียนทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการปกครอง ด้านสังคม และด้านการเรียนการสอนในห้องเรียน นำมาแจกแจงความถี่คิดเป็นร้อยละแล้วเสนอในรูปของตารางและความเรียง

4.2 ระเบียบกฎเกณฑ์ที่นักเรียนเลือกปฏิบัติ 3 อันดับ นำมาจัดอันดับโดยให้ค่าคะแนน ดังนี้ คือ เลือกอันดับที่ 1 ให้ค่าคะแนน 3 คะแนน เลือกอันดับ 2 ให้ค่าคะแนน 2 คะแนน เลือกอันดับ 3 ให้ค่าคะแนน 1 คะแนน แล้วนำเสนอในรูปของตารางและความเรียง

4.3 ระเบียบกฎเกณฑ์ที่นักเรียนเห็นสมควรว่าให้ยกเลิก ระเบียบกฎเกณฑ์ที่นักเรียนเคยฝ่าฝืน ระเบียบกฎเกณฑ์ที่นักเรียนไม่เห็นด้วยแต่ทำตาม และระเบียบกฎเกณฑ์ที่ครูสังเกตพฤติกรรมนักเรียน นำมาแจกแจงความถี่แล้วเสนอในรูปของตารางและความเรียง

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ใช้เกณฑ์ดังนี้คือ ระเบียบกฎเกณฑ์ในแต่ละข้อถ้านักเรียนร้อยละตั้งแต่ 80 ขึ้นไป เห็นด้วยและปฏิบัติตาม ถือว่าเป็นการยอมรับในข้อนั้น และถ้านักเรียนยอมรับจำนวนข้อตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไปของแต่ละด้าน ถือว่านักเรียนยอมรับระเบียบกฎเกณฑ์ในด้านนั้น

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาการยอมรับระเบียบกฎเกณฑ์ของโรงเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปรากฏว่า

นักเรียนยอมรับระเบียบกฎเกณฑ์ของโรงเรียนเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ คือตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป มีจำนวน 34 ข้อ จาก 35 ข้อ เป็นการยอมรับระเบียบกฎเกณฑ์ทั้ง 3 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยในแต่ละด้านดังนี้

1. ระเบียบกฎเกณฑ์ในด้านการปกครอง นักเรียนต้องแต่งกายตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนดไว้ คิดเป็นร้อยละ 98.96 นักเรียนต้องทักขยະในกรณีที่โรงเรียนจัดไว้ให้ คิดเป็นร้อยละ 98.10 นักเรียนต้องทำความเคารพครูทุกคนในโรงเรียนเมื่อพบกัน คิดเป็นร้อยละ 97.76 นักเรียนต้องช่วยกันเก็บรักษาทรัพย์สินของโรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 96.90 นักเรียนต้องเชื่อฟังคำสั่งสอนของครูและปฏิบัติตามคิดเป็นร้อยละ 96.56 นักเรียนต้องเข้าแถวเดินทางกลับบ้าน คิดเป็นร้อยละ 96.56 นักเรียนต้องมาถึงโรงเรียนก่อนโรงเรียนเข้าคิดเป็นร้อยละ 95.87 นักเรียนต้องช่วยกันรักษาความสะอาดของใช้ส่วนรวม เช่น ภาชนะใส่น้ำ โต๊ะรับประทานอาหาร ห้องน้ำ เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 95.36 นักเรียนต้องแต่งตัวให้เรียบร้อย เช่น นักเรียนชายเอาเสื้อไว้ในกางเกง นักเรียนหญิงใส่กระโปรงคลุมหัวเข้า เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 94.67 เมื่อนักเรียนมาถึงโรงเรียนแล้ว นักเรียนต้องอยู่ในบริเวณโรงเรียนจนกว่าโรงเรียนจะเลิก ถ้าต้องการออกนอกโรงเรียนนักเรียนต้องได้รับอนุญาตจากครูก่อน คิดเป็นร้อยละ 93.81 นักเรียนต้องตัดผมตามแบบที่โรงเรียนกำหนดไว้ คิดเป็นร้อยละ 92.09 นักเรียนต้องไม่สวมเครื่องประดับมาโรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 86.59 นักเรียนต้องไม่เดินดื่มน้ำ รับประทานอาหารหรือขนมคิดเป็นร้อยละ 83.33 และนักเรียนต้องแต่งเครื่องแบบลูกเสือ บุกว่าขาดในวันที่มีเรียน คิดเป็นร้อยละ 82.81

2. ระเบียบกฎเกณฑ์ในด้านสังคม นักเรียนต้องร่วมมือทำกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น เช่น งานวันปิดภาคเรียน งานกีฬา เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 96.73 ก่อนหยิบของของเพื่อนทุกครั้ง นักเรียนต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าของเสียก่อน คิดเป็นร้อยละ 95.18 นักเรียนต้องเล่นกับเพื่อน ๆ ด้วยดี โดยระมัดระวังไม่ให้เกิดการทะเลาะวิวาท คิดเป็นร้อยละ 93.98 นักเรียนต้องตักเตือนเพื่อนเมื่อเห็นเขาทำผิด คิดเป็นร้อยละ 93.47 นักเรียนต้องให้ความช่วยเหลือเพื่อน เช่น ช่วยยกของ แบ่งปันสิ่งของให้เพื่อน เป็นต้น คิด

เป็นร้อยละ 92.09 นักเรียนต้องไม่แก้งหรือล้อเลียนเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 90.72 นักเรียนต้องเข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง เช่น เข้าแถวส่งงาน เข้าแถวช้อยอง เข้าแถวดื่มน้ำ เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 89.34 นักเรียนต้องใช้คำพูดและแสดงกิริยาสุภาพกับทุกคน คิดเป็นร้อยละ 88.65 นักเรียนต้องไม่ไปกินหรือคำพูดเพื่อข่มขู่เพื่อน คิดเป็นร้อยละ 86.76 และนักเรียนต้องไม่พูดปด คิดเป็นร้อยละ 84.87

3. ระเบียบกฎเกณฑ์ในด้านการเรียนการสอนในห้องเรียน นักเรียนต้องขออนุญาตครูหรือหัวหน้าห้องก่อนออกจากห้องเรียนในระหว่างเวลาเรียน คิดเป็นร้อยละ 98.28 นักเรียนต้องผลัดเปลี่ยนกันเป็นเวรทำความสะอาดห้องเรียนตามที่ได้รับมอบหมาย คิดเป็นร้อยละ 97.59 นักเรียนต้องนำอุปกรณ์การเรียนมาตรงตามตารางสอน คิดเป็นร้อยละ 97.07 นักเรียนต้องทำการบ้านหรืองานที่ครูมอบหมายให้เสร็จและส่งตามกำหนดเวลา คิดเป็นร้อยละ 95.53 ก่อนเข้าห้องเรียนนักเรียนต้องถอดรองเท้าและเช็ดเท้าให้สะอาดทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 95.18 นักเรียนต้องเข้าชั้นเรียนตรงเวลา คิดเป็นร้อยละ 95.01 นักเรียนต้องรักษาสมบัติของห้องเรียน เช่น ไม่ขีดเขียนโต๊ะ เก้าอี้ ฝาผนังห้อง คิดเป็นร้อยละ 93.12 นักเรียนต้องไม่รับประทานอาหารหรือขนมในห้องเรียน คิดเป็นร้อยละ 89.86 นักเรียนต้องส่งใบลาทุกครั้งเมื่อขาดเรียน คิดเป็นร้อยละ 87.97 และนักเรียนต้องไม่คุยเล่น นานั่งลือหรืองานอื่นขึ้นมาทำในเวลาเรียน คิดเป็นร้อยละ 85.91

สำหรับระเบียบกฎเกณฑ์ข้อที่นักเรียนไม่ยอมรับตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้มีเพียงข้อเดียวเท่านั้น คือ นักเรียนต้องเดินชิดขวาบนอาคารเรียนและทางเดินในบริเวณโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 75.25 เป็นระเบียบกฎเกณฑ์ในด้านการปกครอง

ระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่นักเรียนยอมรับนั้นตรงกับภาระให้สัมภาษณ์ของครูมากกว่าร้อยละ 80 ขึ้นไปของจำนวนครูทั้งหมด 54 คน เป็นจำนวน 32 ข้อ ยกเว้นเพียง 3 ข้อ เท่านั้นที่ไม่สอดคล้องกัน คือ นักเรียนต้องแต่งเครื่องแบบลูกเสือ ยุวกาชาดในวันที่มีเรียน ครู 32 คน ให้สัมภาษณ์ว่านักเรียนปฏิบัติตาม ส่วนอีก 22 คน กล่าวว่าไม่ได้กำหนดไว้ในโรงเรียน กับระเบียบกฎเกณฑ์ที่ว่า นักเรียนต้องเดินชิดขวาบนอาคารเรียนและทางเดินในบริเวณโรงเรียน ครู 36 คน ให้สัมภาษณ์ว่านักเรียนปฏิบัติตาม อีก 14 คน กล่าวว่าไม่ได้กำหนดไว้ในโรงเรียน ทั้ง 2 ข้อ เป็นระเบียบกฎเกณฑ์ในด้านการปกครอง และระเบียบกฎเกณฑ์ในด้านการเรียนการสอนในห้องเรียน ส่วนข้อที่ว่านักเรียนต้องส่งใบลาทุกครั้งเมื่อขาดเรียน ครู 42 คน ให้สัมภาษณ์ว่านักเรียนปฏิบัติตาม คิดเป็นร้อยละ 77.78

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับระเบียบกฎเกณฑ์ของโรงเรียน นักเรียนส่วนมากเห็นว่าระเบียบกฎเกณฑ์ที่มีอยู่ในโรงเรียนนั้นมีจำนวนมาก จึงไม่เล่นอเพิ่มเติม และมีนักเรียนบางคนที่ไม่เล่นอให้ยกเลิกระเบียบกฎเกณฑ์ที่มีอยู่จำนวน 16 ข้อ แต่ละข้อมีนักเรียนจำนวนเล็กน้อยเท่านั้น ที่เห็นว่าควรยกเลิกระเบียบกฎเกณฑ์ที่นักเรียนเห็นว่าควรยกเลิกมากที่สุด มีจำนวน 12 คน เท่านั้น คือระเบียบกฎเกณฑ์ที่กำหนดให้นักเรียนต้องไม่คุย, เล่น, นำหนังสือหรืองานอื่นขึ้นมาทำในเวลาเรียน โดยให้เหตุผลว่าน่าจะให้ออกบ้างทำให้เกิดความสนุกสนานในเวลาเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักเรียน 116 คน นักเรียนให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับระเบียบกฎเกณฑ์ที่นักเรียนปฏิบัติประจำโดยการเลือกคนละ 3 ข้อ นำมาจัดค่าลำดับคะแนน ข้อที่ได้คะแนนมากที่สุดคือ นักเรียนต้องมาถึงโรงเรียนก่อนโรงเรียนเข้า คิดเป็นค่าคะแนน 98 คะแนน เหตุผลที่เลือกคือ จะได้ทำงานตามที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จ จะได้เรียนตรงตามเวลา เลือกปฏิบัติรองลงมาคือ นักเรียนต้องแต่งกายตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนดไว้ คิดเป็นค่าคะแนน 76 คะแนน เหตุผลคือทำให้ดูเป็นระเบียบเรียบร้อย ทำให้ผู้พบเห็นกล่าวชมในทางที่ดี ทั้ง 2 ข้อ เป็นระเบียบกฎเกณฑ์ในด้านการปกครอง และระเบียบกฎเกณฑ์ที่ได้ค่าคะแนนน้อยที่สุดมี 2 ข้อ ได้ค่าคะแนนเท่ากันคือข้อละ 2 คะแนน ได้แก่ นักเรียนต้องเข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง เช่น เข้าแถวส่งงาน เข้าแถวข้อของ เข้าแถวดื่มน้ำ เป็นต้น เป็นระเบียบกฎเกณฑ์ในด้านสังคม เหตุผลทำให้ดูเป็นระเบียบและรวดเร็ว อีกข้อคือนักเรียนต้องนำอุปกรณ์การเรียนมาตรงตามตารางสอน เหตุผลต้องการเรียนให้ทันเพื่อน เป็นระเบียบกฎเกณฑ์ในด้านการเรียนการสอน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักเรียน 116 คน นักเรียนให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับระเบียบกฎเกณฑ์ของโรงเรียนที่นักเรียนเคยฝ่าฝืนมีจำนวน 23 ข้อ แต่ละข้อมีจำนวนนักเรียนที่ฝ่าฝืนเพียงเล็กน้อย ข้อที่มีจำนวนนักเรียนฝ่าฝืนมากที่สุดคือ ระเบียบกฎเกณฑ์ที่ว่าตัวนักเรียนต้องไม่คุย เล่น นำหนังสือหรืองานอื่นขึ้นมาทำในเวลาเรียน จำนวน 36 คน เหตุผลคือ เพื่อนชวน มีเวลาว่างมาก รองลงมาคือ ระเบียบกฎเกณฑ์ที่ว่านักเรียนต้องตัดผมตามแบบที่โรงเรียนกำหนดไว้ จำนวน 18 คน เหตุผลคือ สนิต ง่ายตัดผมไม่อยู่ และอยากไว้ผมยาว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักเรียน 116 คน นักเรียนให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับระเบียบกฎเกณฑ์ของโรงเรียนที่นักเรียนไม่เห็นด้วย แต่ต้องทำมีจำนวน 10 ข้อ ข้อที่มีจำนวนนักเรียนมากที่สุดมีจำนวนเพียง 3 คนเท่านั้น คือระเบียบกฎเกณฑ์ที่ว่าด้วยนักเรียนต้องไม่คุยเล่น นำหนังสือหรืองานอื่นขึ้นมาทำในเวลาเรียน เหตุผลกล่าวถึงโทษ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครู 54 คน ปรากฏว่า

1. ระเบียบกฎเกณฑ์ของโรงเรียนที่นักเรียนทำผิดบ่อย ๆ ต้องกล่าวเตือนเล่มละมี 15 ข้อ ข้อที่มีจำนวนครูตอบมากที่สุด 20 คน เห็นว่าระเบียบกฎเกณฑ์ที่นักเรียนทำผิดบ่อย ๆ คือ ระเบียบกฎเกณฑ์ที่ว่า นักเรียนต้องใช้คำพูดและแสดงกิริยาลูบภาพกับทุกคน เหตุผลอาจเป็นเพราะนักเรียนอยู่ในสิ่งแวดล้อมไม่ดี เป็นความเคยชินที่ได้รับจากแบบอย่างทางบ้าน
2. ความประพฤติของนักเรียนในโรงเรียน ครูทุกคนให้สัมภาษณ์ว่าอยู่ในเกณฑ์ดี ทุกคนต่างทำตามหน้าที่ เพราะปกครองด้วยระบบประชาธิปไตย เด็กมีความรับผิดชอบ
3. ครูทุกคนให้สัมภาษณ์ว่า ระเบียบกฎเกณฑ์ของโรงเรียนที่มีอยู่มีความครอบคลุมทุกเรื่องที่จะช่วยให้นักเรียนอยู่กันอย่างมีความสุข และปฏิบัติงานไปในแนวเดียวกัน ไม่ควรที่จะเพิ่มระเบียบกฎเกณฑ์อีก และต้องการให้ระเบียบกฎเกณฑ์ 35 ข้อ นี้มีใช้ในโรงเรียนต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การยอมรับระเบียบกฎเกณฑ์ของโรงเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา นำมาอภิปรายในประเด็นสำคัญได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนยอมรับระเบียบกฎเกณฑ์ของโรงเรียน เป็นจำนวน 34 ข้อ จาก 35 ข้อ และเป็นการยอมรับระเบียบกฎเกณฑ์ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการปกครอง ด้านสังคม และด้านการเรียนการสอนในห้องเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนเคยปฏิบัติระเบียบกฎเกณฑ์ที่บ้าน โดยทำตามประเพณี วัฒนธรรม คีลธรรมจรรยา

หรือเป็นไปตามค่านิยมของสังคมจากที่นักเรียนอยู่ หรืออาจเป็นเพราะระเบียบกฎเกณฑ์ของโรงเรียนนั้นง่ายต่อการปฏิบัติหรืออาจเป็นเพราะมีครู นักเรียนเป็นแบบอย่างที่ดีจึงทำตาม ซึ่งสอดคล้องกับ อาร์ เพอร์ฟูค (2528: 198) กล่าวว่า แหล่งให้การอบรมระเบียบสังคม ได้จากการถ่ายทอดความรู้สึกจากแม่ เลียนแบบพฤติกรรมพ่อ แม่ ความคงที่ในระเบียบกฎเกณฑ์ที่พ่อ แม่ กำหนด นอกจากนี้การยอมรับระเบียบกฎเกณฑ์ยังเป็นไปตามทฤษฎีอิทธิพลของสังคม ซึ่ง ดี ไรท์ (D.Wright 1975: 24-30) ได้กล่าวไว้ว่า อิทธิพลของสังคมกับการพัฒนาทางจริยธรรมนั้น เด็กเล็ก ๆ จะเรียนรู้อะไรดี อะไรชั่วจากผู้ที่อยู่ใกล้ชิด เด็กจะเลียนแบบผู้มีอำนาจ ผู้ที่ตนรัก และในที่สุดเด็กจะยอมรับกฎเกณฑ์ของสังคมมาเป็นหลักปฏิบัติโดยอัตโนมัติ ซึ่งตรงกับขั้นการพัฒนาจริยธรรมระดับที่ 2 ของ คอลบอร์ก (Kohlberg อ้างถึงใน ดวงเดือน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์จณี 2520: 6-13) ที่กล่าวว่าระดับตามกฎเกณฑ์อายุระหว่าง 10-16 ปี เด็กจะทำตามเกณฑ์ของกลุ่มย่อย หรือทำตามหลักคำสอนและกฎหมาย ซึ่งมีความสอดคล้องกับกระบวนการพัฒนาทางความคิด ที่ เปียเจท์ (Piaget อ้างถึงใน ดวงเดือน พันธมนาวิน 2524: 27) ได้แบ่งไว้ในขั้นที่ 3 ขั้นยึดหลักแห่งตน ช่วงอายุ 8-10 ปี เด็กจะตัดสินใจเลือกโดยปรับ เกณฑ์ทั้งหลายให้เข้ากัน ถ้าเด็กพบว่า เกณฑ์ทางศีลธรรม ทางบ้าน ทางโรงเรียน ทางสังคม แตกต่างกัน

ส่วนระเบียบกฎเกณฑ์ที่นักเรียนไม่ยอมรับตามเกณฑ์การประเมินนั้นมีเพียงข้อเดียวคือ นักเรียนต้องเดินชิดขวาบนอาคารเรียนและทางเดินในบริเวณโรงเรียน อาจเป็นเพราะระเบียบกฎเกณฑ์ข้อนี้คณะครูและผู้บริหาร เป็นฝ่ายกำหนดขึ้นโดยนักเรียนไม่ได้มีส่วนร่วมและไม่ได้ชี้แจงทำความเข้าใจให้กับเด็ก ดังที่ พนัส หันนาคินทร์ (2513: 215) สุโท เจริญสุข (2515: 97) กาญจนา หาลิตะพันธ์ (2510: 193) และประเทิม มหาพันธ์ (2512: 640) กล่าวว่า ระเบียบกฎเกณฑ์ของโรงเรียนนั้นควรจะให้ให้นักเรียนมีส่วนร่วมด้วยในฐานะนักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติ นักเรียนจะได้เข้าใจจุดมุ่งหมายและเห็นความสำคัญของระเบียบซึ่งเป็นไปตามวิถีทางแห่งประชาธิปไตย หรืออาจเป็นเพราะนักเรียนไม่เห็นความจำเป็นที่ต้องเดินชิดขวาตลอด เนื่องจากโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นโรงเรียนที่สปบริเวณกว้างขวาง แต่มีจำนวนนักเรียนน้อยจะเดินอย่างไรก็ได้ตามความสะดวกและรวดเร็ว

2. การที่มีนักเรียนบางคนฝ่าฝืนระเบียบกฎเกณฑ์ของโรงเรียนนั้นผู้วิจัยเห็นว่า อาจเป็นเพราะเป็นธรรมชาติของนักเรียน ผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนต้องยอมรับว่าความจริงว่านักเรียนแต่ละคนย่อมมีลักษณะแตกต่างกันทั้งทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาหรืออาจเป็น

เพราะระเบียบกฎเกณฑ์ของโรงเรียนบางเรื่องไม่มีการยืดหยุ่นทำให้ยากต่อการที่จะปฏิบัติตาม อันเนื่องมาจากสภาพแวดล้อมและเศรษฐกิจของแต่ละบุคคลตั้งที่คณะอาจารย์วิทยาลัยครูสวนดุสิต (2519: 293) กล่าวว่า การที่เด็กไม่ปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์เนื่องมาจากระเบียบกฎเกณฑ์ของโรงเรียนเคร่งครัดจนเกินไป โดยไม่คำนึงถึงแง่ปฏิบัติ ทำให้เกิดความอึดใจ ปฏิบัติได้ยากในที่สุด ก็ต้องฝ่าฝืนระเบียบ สำเหตุของการฝ่าฝืนนั้นมาจากตัวนักเรียน ความบังเอิญ สภาพแวดล้อม ขาดความเอาใจใส่ของพ่อแม่ สภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัฒนา สุ่มบุญสันธิ์ (2526: บทคัดย่อ) ณรงค์ สายพิมพ์ทอง (2530: บทคัดย่อ) ไรซ์ (Rice 1978: 3862 A) และ นัท (Nutt 1972: 650 A) ได้ทำการวิจัยพฤติกรรมในเรื่องระเบียบวินัยของโรงเรียน พบว่า สำเหตุที่นักเรียนมีพฤติกรรมผิดระเบียบวินัย เนื่องจากตัวนักเรียน ความบังเอิญ ความไม่ตั้งใจ การเรียนการสอนของครู กฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน สภาพแวดล้อม ขาดความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง และสภาพเศรษฐกิจของครอบครัว

3. จากผลการวิจัยพบว่านักเรียนเลือกปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ที่กำหนดว่า นักเรียนต้องมาถึงโรงเรียนก่อนโรงเรียนจะเข้ามากเป็นอันดับแรกจากการสัมภาษณ์ ซึ่งสอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของครูทุกคน และมีความใกล้เคียงกับจำนวนนักเรียนที่แสดงความคิดเห็นและการปฏิบัติในระเบียบกฎเกณฑ์ข้อนี้ถึงร้อยละ 95.87 ผู้วิจัยเห็นว่าระเบียบกฎเกณฑ์ข้อนี้ปฏิบัติตามได้ง่าย เพราะนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนประถมศึกษาจะมีภูมิสำเนาใกล้เคียงกับโรงเรียน และครูเป็นแบบอย่างของเด็กที่ดี สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเป็นสิ่งจูงใจให้นักเรียนอยากมาโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ รวีวรรณ รุณชัย (2527: 14) ที่กล่าวว่า การจัดสิ่งแวดล้อมที่ดี โรงเรียนควรสะอาดเรียบร้อย มีบรรยากาศอบอุ่นให้ความสุข สันทัดสนานเป็นการสร้างลักษณะนิสัยที่ดีให้กับเด็ก จูงใจให้เด็กอยากไปโรงเรียน หรืออาจเป็นเพราะว่าเด็กมีความรับผิดชอบในหน้าที่ตามเหตุผลที่ครูให้สัมภาษณ์ สำหรับระเบียบกฎเกณฑ์ที่นักเรียนเลือกน้อยที่สุดจากการสัมภาษณ์คือ ระเบียบกฎเกณฑ์ที่กำหนดให้นักเรียนเข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง เช่น เข้าแถวส่งงาน เข้าแถวซื้อของ เข้าแถวดื่มน้ำ เป็นต้น กับระเบียบกฎเกณฑ์ที่กำหนดให้นักเรียนต้องนำอุปกรณ์การเรียนมาตรงตามตารางสอนนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าระเบียบทั้ง 2 ข้อดังกล่าว เด็กปฏิบัติตามอยู่แล้ว แต่เด็กไม่ชอบเป็นพิเศษ จึงมีนักเรียนจำนวนน้อยเลือกข้อนี้เท่านั้น

4. จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ผิดระเบียบกฎเกณฑ์ที่กำหนดว่านักเรียนต้องไม่คุย เล่น นำหนังสือหรืองานอื่นมาทำในเวลาเรียน เป็นจำนวนมากที่สุด 36 คน ซึ่งสอดคล้องกับ

ความคิดเห็นของนักเรียนวัยกเล็ก อาจเป็นเพราะระเบียบกฎเกณฑ์ในเรื่องนี้ขัดกับธรรมชาติของการพัฒนาการ สำหรับเด็กวัยนี้ (สัมพร ลู่ศักดิ์ 2527: 144-145) หรืออาจเป็นเพราะสาเหตุตามที่นักจิตวิทยาหลายท่าน ซึ่งมี ประสาร ทิพย์ธารา (2521: 86-98) ลู่ชา และสุรางค์ สันทน์เอม (2523: 14-27) และสัมพร ลู่ศักดิ์ (2527: 60-65) ได้สรุปว่า สาเหตุที่เด็กพูดคุย เล่นในขณะที่ครูสอนนั้นเนื่องจากครูสอนไม่ดี ไม่เตรียมการสอน ขาดความยุติธรรม แต่งตัวไม่เหมาะสม ชี้แจง สอน เจ้าอารมณ์ ไม่ให้ความสนใจแก่เด็ก เป็นผลทำให้เด็กขาดความเชื่อมั่น ไม่สนใจเรียนจึงแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมา

5. จากผลการวิจัยเป็นที่น่าสังเกตว่า นักเรียนมากกว่าร้อยละ 80 ยอมรับและปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ของ โรงเรียนเป็นจำนวนถึง 34 ข้อ จากระเบียบกฎเกณฑ์ทั้งหมด 35 ข้อ ซึ่งมีความสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครู เหตุผลที่ครูกล่าวว่่านักเรียนยอมรับและปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ของ โรงเรียนคือ โรงเรียนปกครองด้วยระบบประชาธิปไตย มีระบบการแข่งขันทำความดี มีความรับผิดชอบในตนเอง ทำตามแบบครูและรุ่นพี่ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อรประไพ สันทรันวล (2529: บทคัดย่อ) นักเรียนทำตามแบบอย่างที่ดี เนื่องจากนักเรียนได้เห็นแบบอย่างในการที่ได้ดูจากสไลด์การ์ตูนที่มีพฤติกรรมมีระเบียบ ทำให้พฤติกรรมขาดระเบียบลดลง จากการสังเกตพฤติกรรมหลังจากนักเรียนได้ดูแบบแล้ว เหตุผลสุดท้ายที่นักเรียนยอมรับปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ของ โรงเรียนคือ การว่ากล่าวตักเตือนโดยคณะครูซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โสภณ รื่นเวทย์ (2526: บทคัดย่อ) ที่ว่าการจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยนักเรียนนั้น ครูเวรและครูประจำชั้นคอยดูแลให้นักเรียนปฏิบัติตาม ด้วยวิธีสอนสอดแทรกในวิชาที่สัมพันธ์ อบรมนักเรียน จัดป้ายคำขวัญ ลงโทษว่ากล่าวนักเรียน

จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า นักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ส่วนมาก มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง การแต่งกายสะอาดเรียบร้อย และมาโรงเรียนเช้า อาจเป็นเพราะโรงเรียนจัดสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ภายในโรงเรียนเป็นระเบียบเรียบร้อย มีบรรยากาศร่มรื่น น่าอยู่ จึงเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนรักโรงเรียน มาโรงเรียนเช้าเสมอ หรืออาจเป็นเพราะบุคลิกภาพ การแต่งกายของครู สะอาดเรียบร้อย เป็นแบบอย่างที่เหมาะสม ช่วยสร้างให้เด็กเกิดความศรัทธา เชื่อฟังครูและปฏิบัติตาม ระเบียบ

กฎเกณฑ์ของโรงเรียนเป็นอย่างดี ส่วนนักเรียนที่ฝ่าฝืนระเบียบกฎเกณฑ์ของโรงเรียนมีบ้างเล็กน้อยนั้น ครูกล่าวว่าได้ คอยให้คำแนะนำแก้ไขและติดตามพร้อมให้กำลังใจ เพื่อให้เด็กมีพฤติกรรมเป็นไปตามระเบียบกฎเกณฑ์ของโรงเรียนที่กำหนดไว้ ครูทุกคนมีความคิดเห็นว่าเป็นปัจจุบันนี้ นักเรียนมีความประพฤติดี ทำตามระเบียบกฎเกณฑ์มากขึ้น เพราะโรงเรียนใช้การปกครองระบอบประชาธิปไตย ประกอบกับนักเรียนมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับครู

1.1 ครูต้องชี้แนะให้นักเรียนเห็นความสำคัญและประโยชน์ เมื่อนักเรียนเกิดความเข้าใจนักเรียนก็จะปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ของโรงเรียน และถ้าปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอจนกลายเป็นวินัยของตนเองก็จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.2 ครูควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างให้เด็กเกิดความศรัทธาแล้วปฏิบัติตาม

1.3 เมื่อนักเรียนฝ่าฝืนระเบียบกฎเกณฑ์ของโรงเรียน ครูควรสอบถามสาเหตุและกล่าวแนะนำตักเตือนเป็นรายบุคคล หรือกล่าวเตือนในที่ส่วนรวมตามความเหมาะสมของแต่ละเรื่อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารโรงเรียน

2.1 ควรร่วมกับครูแนะนำส่งเสริม พุดให้กำลังใจ ปรึกษาหารือให้นักเรียนทำความดีเพิ่มขึ้น โดยนำจิตวิทยาและพัฒนาการของเด็กที่เรียนมาประยุกต์ให้เข้ากับสถานการณ์ในโรงเรียนให้มากที่สุด

2.2 ควรมีการทบทวนระเบียบกฎเกณฑ์ของโรงเรียนที่ยากต่อการปฏิบัติตามของนักเรียน และมีความขัดแย้งกับธรรมชาติของนักเรียน

2.3 การวางระเบียบกฎเกณฑ์ของโรงเรียนควรคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียน

3. ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.1 ควรแนะนำให้โรงเรียนในสังกัดเลือกใช้ระเบียบกฎเกณฑ์ที่มีอยู่โดย
การปรับปรุงให้เหมาะสมกับแต่ละโรงเรียน และตัดระเบียบกฎเกณฑ์ที่ไม่จำเป็นหรือยากต่อ
การปฏิบัติตามเสีย

3.2 ควรประสานงานกับสถานศึกษาในระดับสูงขึ้น เพื่อเสนอแนะให้โรงเรียน
หรือสถานศึกษา ได้นำระเบียบกฎเกณฑ์ที่สมควรส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามไป เพื่อปลูกฝัง
นักเรียนให้มีวินัยในตนเองสูงขึ้น และดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความรู้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวิธีการที่ใช้ฝึกให้นักเรียนปฏิบัติระเบียบกฎเกณฑ์ โดยไม่ต้องอาศัย
ระเบียบกฎเกณฑ์ เป็นตัวบังคับ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย